

Warszawa, dnia 2 lipca 2012 r.

MINISTER SPRAWIEDLIWOŚCI

DPrC-IV-464-3/12

Według rozdzielnika

W załączeniu przekazuję projekt *rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości zmieniającego rozporządzenie w sprawie kosztów przeprowadzenia dowodu z opinii biegłych w postępowaniu sądowym*, z uprzejmą prośbą o wyrażenie opinii w terminie do 30 lipca 2012 r.

Nieudzielenie odpowiedzi we wskazanym terminie pozwolę sobie potraktować jako akceptację projektu.

z upoważnienia
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI
Grzegorz Wałęka
PODSEKRETARZ STANU

Otrzymują:

1. Prezes Sądu Apelacyjnego w Warszawie,
2. Prezes Sądu Apelacyjnego w Białymstoku,
3. Prezes Sądu Apelacyjnego w Gdańsku,
4. Prezes Sądu Apelacyjnego w Katowicach,
5. Prezes Sądu Apelacyjnego w Krakowie,
6. Prezes Sądu Apelacyjnego w Lublinie,
7. Prezes Sądu Apelacyjnego w Łodzi,
8. Prezes Sądu Apelacyjnego w Poznaniu,
9. Prezes Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie,
10. Prezes Sądu Apelacyjnego w Szczecinie,
11. Prezes Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu,
12. Naczelna Rada Adwokacka,
13. Krajowa Rada Radców Prawnych,
14. Stowarzyszenie Notariuszy Rzeczypospolitej,
15. Naczelna Rada Lekarska,
16. Polskie Towarzystwo Medycyny Sądowej i Kryminologii,
17. Instytut Ekspertyz Sądowych im. Prof. Dra Jana Sehna w Krakowie,
18. Naczelna Izba Lekarska,
19. Polskie Towarzystwo Psychiatrii Sądowej,
20. Polskie Towarzystwo Kryminalistyczne,
21. Polskie Towarzystwo Toksykologiczne,
22. Polskie Towarzystwo Orzecznictwa Lekarskiego.

projekt z dnia 9 lipca 2012 r.

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI**

z dnia 2012 r.

**zmieniające rozporządzenie w sprawie kosztów przeprowadzenia dowodu
z opinii biegłych w postępowaniu sądowym**

Na podstawie art. 10 ust. 3 i art. 16 dekretu z dnia 26 października 1950 r. o należnościach świadków, biegłych i stron w postępowaniu sądowym (Dz. U. Nr 49, poz. 445, z późn. zm.¹⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. W rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 18 grudnia 1975 r. w sprawie kosztów przeprowadzenia dowodu z opinii biegłych w postępowaniu sądowym (Dz. U. Nr 46, poz. 254, z późn. zm.²⁾) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w załączniku nr 1 uchyla się lp. 11;
- 2) w załączniku nr 2 w części IV „Inne czynności” uchyla się lp. 1.

§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

w porozumieniu:

MINISTER SPRAWIEDLIWOŚCI

MINISTER FINANSÓW

¹⁾ Zmiany wymienionego dekretu zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 273, poz. 2702, z 2005 r. Nr 167, poz. 1398, z 2009 r. Nr 221, poz. 1739 oraz z 2011 r. Nr 72, poz. 389.

²⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. U. z 1982 r. Nr 43, poz. 283, z 1986 r. Nr 30, poz. 154, z 1988 r. Nr 42, poz. 335, z 1989 r. Nr 66, poz. 405, z 1990 r. Nr 62, poz. 364, z 1991 r. Nr 81, poz. 357, z 1992 r. Nr 38, poz. 165, z 1994 r. Nr 31, poz. 115, z 2000 r. Nr 65, poz. 776, z 2001 r. Nr 16, poz. 181 i Nr 54, poz. 566 oraz z 2005 r. Nr 167, poz. 1398.

UZASADNIENIE

Projekt rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości zmieniającego rozporządzenie z dnia 18 grudnia 1975 r. w sprawie kosztów przeprowadzenia dowodu z opinii biegłych w postępowaniu sądowym (Dz.U. Nr 46, poz. 254, z późn. zm.), zwany dalej „projektem”, ma na celu wykonanie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 9 maja 2012 r. w sprawie o sygnaturze akt SK 24/11, w której Trybunał orzekł, że § 4 ust. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 18 grudnia 1975 r. w sprawie kosztów przeprowadzenia dowodu z opinii biegłych w postępowaniu sądowym (Dz. U. Nr 46, poz.254, z 1982, Nr 43. poz,283, z 1986 r. Nr 30, poz.154, z 1988 r. Nr 42, poz.335, z 1989 r. Nr 66, poz.405, z 1990 r. Nr 62, poz.364, z 1991 r. Nr 81, poz.357, z 1992 r. Nr 38, poz.165, z 1994 r. Nr 31, poz. 115, z 2000 r. Nr 65, poz. 776 oraz z 2001 r. Nr 16, poz.181 i Nr 54, poz.566) w związku z regulacją zawartą w załączniku nr 1 lp. 11 do tego rozporządzenia w zakresie, w jakim ustanawia górną granicę wynagrodzenia dla biegłego z zakresu medycyny za wydanie opinii wyłącznie na podstawie akt sprawy, jest niezgodny z art. 64 ust. 2 w związku z art. 32 oraz art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

W nowelizowanym rozporządzeniu zasady obliczania wynagrodzeń biegłych sądowych ukształtowane są w sposób dwojaki. Zasadniczą formą ustalania należnego biegłemu świadczenia jest zastosowanie stawki godzinowej, polegające na przemnożeniu liczby godzin poświęconych na sporządzenie opinii przez wynikającą z rozporządzenia procentową część kwoty bazowej, określanej w ustawie budżetowej. Wysokość wskazanego mnożnika kwoty bazowej zależy m.in. od stopnia złożoności opiniowanego zagadnienia, doświadczenia zawodowego biegłego oraz posiadanego przez niego stopnia bądź tytułu naukowego (§ 2-3 rozporządzenia).

Powyższa metoda nie znajduje jednak zastosowania do biegłych z zakresu medycyny, jednostek organizacyjnych akademii medycznych i instytutów naukowo-badawczych oraz zakładów służby zdrowia, a także biegłych z zakresu geodezji i kartografii - w odniesieniu do czynności opisanych w załącznikach nr 1-3 do rozporządzenia. We wskazanych przypadkach, odnoszących się w założeniu do zadań o jednolitym, powtarzalnym charakterze, określone zostały bowiem zamknięte przedziały procentowe kwoty bazowej, w których musi zamknąć się wynagrodzenie

biegłego. Bez względu na ilość czasu poświęconego na opiniowanie, istnieją zatem górne granice możliwego do uzyskania wynagrodzenia. Zasadę tę stosuje się między innymi do czynności polegających na wydaniu opinii wyłącznie na podstawie akt sprawy (załącznik nr 1 - lp. 11 oraz załącznik nr 2 - część IV, lp. 1), gdzie stawka za wykonaną pracę wynosi od 4,8% do 20,4% kwoty bazowej za wykonaną pracę.

W powyższym stanie rzeczy uzasadnione stało się uchylenie w załączniku 1 do rozporządzenia lp. 11. Rozwiązanie to pozwoli biegłym z zakresu medycyny rozliczać opinie wydane wyłącznie na podstawie akt sprawy na takich samych zasadach, jak dotychczas mogli to czynić biegli pozostałych specjalności - na podstawie stawek godzinowych.

Konsekwentnie uchylenia wymagała także wskazana w załączniku nr 2 do rozporządzenia, zawarta w części IV „Inne czynności”, lp. 1. Z opisanych wyżej przyczyn uzasadnione jest bowiem także odstępnie od rozliczania w dotychczasowy sposób opinii wydawanych na podstawie akt sprawy przez jednostki organizacyjne akademii medycznych i instytutów naukowo-badawczych oraz zakładów służby zdrowia, na rzecz stawek godzinowych.

Materia projektu leży poza zakresem spraw regulowanych przez prawo Unii Europejskiej.

Projekt rozporządzenia zostanie zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji, stosownie do treści art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz.U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.).

Projekt rozporządzenia nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu przepisów dotyczących sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych.

Ocena skutków regulacji

1. Wskazanie podmiotów, na które oddziałuje rozporządzenie

Projektowane rozporządzenie będzie oddziaływać na biegłych sądowych, wpisanych na listy biegłych sądowych prowadzone przez prezesów sądów okręgowych, a także osoby fizyczne nie wpisane na listy biegłych sądowych, jednostki organizacyjne akademii medycznych, instytutów naukowo-badawczych oraz zakładów służby zdrowia - powoływane do pełnienia funkcji biegłych postanowieniem uprawnionego organu.

2. Konsultacje społeczne

Projekt rozporządzenia zostanie przekazany do zaopiniowania Krajowej Radzie Sądownictwa, Prokuratorowi Generalnemu, prezesom sądów apelacyjnych, a także stowarzyszeniom i organizacjom zrzeszającym biegłych sądowych różnych specjalności.

3. Skutki społeczno-gospodarcze oraz finansowe rozporządzenia

3.1 Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym na budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego. Wejście w życie projektowanego rozporządzenia, w ocenie projektodawcy, nie powinno spowodować skutków finansowych dla budżetu państwa.

Jakkolwiek brak jest danych statystycznych, które obrazowałyby liczbę opinii, za które wynagrodzenia przyznawane są na podstawie uchylanych części załączników do rozporządzenia, a także danych dotyczących ich łącznej wysokości - projektowane zmiany nie powinny spowodować wzrostu obciążenia budżetu państwa z tytułu wypłacanych wynagrodzeń.

Przede wszystkim należy wskazać, iż za wydanie opinii wyłącznie na podstawie akt sprawy, na podstawie uchylanych przepisów, przewidziane zostały mnożniki kwoty bazowej w wysokości od 4,8% do 20,4%. Wyliczone na tej podstawie wynagrodzenie odpowiada wynagrodzeniu za czas pracy według stawek godzinowych, w następującym układzie:

- 1) od 4 do 17 godzin przy najniższej stawce podstawowej za godzinę pracy - 1,2% kwoty bazowej;

- 2) od ok. 3 do ok. 12 godzin przy najwyższej stawce podstawowej za godzinę pracy -1,7% kwoty bazowej;
- 3) od ok. 2,5 do ok. 11 godzin przy najniższej stawce podstawowej za godzinę pracy (1,2% kwoty bazowej) powiększonej o 50%;
- 4) od ok. 2 do ok. 8 godzin przy najwyższej stawce podstawowej za godzinę pracy (1,7% kwoty bazowej) powiększonej o 50 %;
- 5) od 2 do 8,5 godzin przy stawce dla osoby posiadającej stopień doktora (2,4% kwoty bazowej);
- 6) od ok. 1,5 do ok. 7 godzin przy stawce dla osoby posiadającej stopień doktora habilitowanego (2,9% kwoty bazowej);
- 7) od ok. 1 do ok. 5,5 godzin przy stawce za godzinę pracy dla osoby posiadającej tytuł naukowy profesora (3,7% kwoty bazowej).

Powyższe obrazuje, iż mnożniki przewidziane w uchylanych częściach załącznika do rozporządzenia odpowiadają maksymalnie 12-17 godzinom pracy biegłego, wedle najpowszechniej stosowanych stawek godzinowych.

Uwzględniając, iż sporządzenie opinii wyłącznie na podstawie dokumentów znajdujących się w aktach, w sprawach z zakresu medycyny, sprowadza się w przeważającej liczbie przypadków do dokonania analizy zgromadzonej dokumentacji medycznej i przygotowania na jej podstawie odpowiedzi na pytania sądu - nie stanowi ono czynności bardzo czasochłonnej. Uzasadniony jest zatem pogląd, iż o ile w pojedynczych przypadkach czas ten będzie wykraczał ponad kilkanaście godzin pracy, pociągając za sobą konieczność przyznania wynagrodzenia wyższego, aniżeli przysługiwałoby wedle mnożników zawartych w uchylanych częściach załącznika do rozporządzenia, w większości przypadków projektowana zmiana będzie powodowała powstanie należności niższej, aniżeli możliwa do osiągnięcia dotychczas.

Ewentualny wzrost wydatków w niektórych sprawach, o skomplikowanym stanie faktycznym i obszernej dokumentacji medycznej, może zostać zatem skompensowany ich obniżeniem w sprawach prostych i niezłożonych.

3.2. Wpływ regulacji na rynek pracy.

Wejście w życie projektowanej regulacji nie będzie miało wpływu na rynek pracy.

**3.3. Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość,
w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.**

Wejście w życie rozporządzenia nie wpłynie na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

3.4. Wpływ na sytuację i rozwój regionalny.

Wejście w życie projektowanego rozporządzenia nie będzie miało wpływu na sytuację i rozwój regionalny.